

Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Pennalan aurinkovoimahankkeen YVA-tarpeesta

Ympäristövaliokunta 05.06.2024 § 53
188/10.02.02/2024

Valmistelu ja lisätiedot Ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen, puh. 040-5216733

Hämeen ELY-keskus on pyytänyt Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa YVA-menettelyn soveltamistarpeesta Orimattilan Pennalan Aurinkovoima Oy:n aurinkovoimalahankkeessa.

Lausuntoa pyydetään 4.6.2024 mennessä. Ympäristövaliokunnalle on 27.5.2024 myönnetty jatkoaika lausunnon antamiseen. Lausunto tulee toimittaa sähköisesti Hämeen ELY-keskukseen viimeistään 6.6.2024.

Lausuntopyynnön liitteenä on hanketoimijan toimittama selvitys hankkeesta ja sen ympäristöstä. Tämä selvitys on Timo Metsäsen 7.5.2024 laatima luontoselvitys nimeltä 'YVA tarveharkinta Orimattilan Pennalan aurinkovoimahanke'. Selvityksen mukaan Fortum Renewables Oy:n tytäryritys Pennalan Aurinkovoima Oy suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Orimattila sijaitsevan Pennalan alueelle. Hankealueen koko on join 354 hehtaaria ja arvioitu vuosituotanto 280 GWh. Aurinkovoimaloita ei ole mainittu YVA-lain hankelistalla, joten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) tekee päätöksen siitä, sovelletaanko hankkeeseen YVA-menettelyä. YVA-lakia (5.5.2017/252) ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Hämeen ELY-keskuksessa on käynnistynyt yksittäistapauspäätöksen laadinta siitä, onko Pennalan aurinkovoimalahankkeeseen tarpeen soveltaa YVA-menettelyä.

YVA-LAIN liitteen 1 hankeluettelon mukaisiin hankkeisiin sovelletaan YVA-menettelyä. Tämän lisäksi YVA-menettely voi tulla harkinnanvaraisesti sovellettavaksi ELY-keskuksen päätöksellä, mikäli hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, edellä tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVAL 3§). Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä on säädetty YVA-lain liitteessä 2.
(Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252)

Ympäristönsuojelusihteri päätösehdotus:

Ympäristövaliokunta on tutustunut Timo Metsäsen 7.5.2024 luontoselvitykseen Orimattilan Pennalan aurinkovoimahankkeesta.

Ympäristövaliokunta päättää antaa paikallisena ympäristönsuojeluviranomaisena seuraavanlaisen lausunnon Hämeen ELY-keskukselle Pennalan aurinkovoimahankkeen YVA-tarpeesta:

Orimattilan ilmasto-ohjelmaa laadittaessa saadun palautteen mukaan Orimattilassa kannatetaan uusiutuvan aurinkoenergian hyödyntämistä. Orimattilaan onkin tällä hetkellä suunnitteilla useita eri kokoisia aurinkovoimaloita pääsähköverkon läheisyyteen. Uusiutuvan energian käytön lisääminen ei ole tämän hetken tietämyksen mukaan ristiriidassa Orimattilan ilmasto-ohjelman kanssa.

Aivan kuten muidenkin uusiutuvan energian hankkeiden, niin myös aurinkoenergiահankkeen edellytetään toteutettavan valitussa kohteessa ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla ja laajemman alueen yhteisvaikutukset huomioiden.

Aurinkoenergiահankkeen sijainnilla ja koolla on väliä.

Näin ollen YVA-menettelyn käynnistämistä näin isossa hankkeessa ei tule pelätä, jos sillä voidaan paremmin saavuttaa riittävä asiantuntemus hankkeen ympäristövaikutuksista ja toteuttamisvaihtoehdoista Orimattilan Pennalassa.

Pennalan alueella on yksi TUKES-kemikaalikohte ja Orimattilan ympäristövaliokunnan luvittama pieneläinten tuhkaamo (ilmapäästöt), kaksi isoa yhdistelmäluopakohdetta (kallion louhintaa ja murskausta) sekä rakennusjätteiden kierrätysalue. Virenojan yhdistelmäluopapäätöksestä (kallion louhinta ja murskaus) Pirjonmäelle on valitettu. Näiden lupien valmistelun yhteydessä ei ole huomioitu niiden ja aurinkovoimahankkeen yhteisvaikutuksia pölyn, melun ja tärinän osalta eikä kaikkien näiden toimintojen yhteisvaikutusta riskienhallinnan osalta esim. hulevesien määrään ja laatuun liittyen, hulevesien yhteisvaikutuksia pohjavesien muodostumiseen ja niiden laatuun sekä hulevesien yhteisvaikutusta pohjaveden laatuun riskitilanteissa. Tämä edellyttäisi nykyistä tarkempia pohjavesiselvityksiä Pyssymäen ja Virenojan alueen välillä ja niiden ympäristössä.

Metsäsen selvityksessä hankkeen jatkosuunnittelulta edellytetään ekologisten yhteyksien tarkastelua, maakunnallisen ulkoilureitin sijoittumisen tarkastelua, hankkeen mahdollisten vaikutusten selvittämistä kuten maisemaan ja kulttuurihistoriaan, pesimälintuihin, talvehtiviin lintuihin ja levähtäviin lintuihin, pohjavesi/hulevesi/tulvarisikitarkastelua sekä luonto- ja lajistonselvitysten täydentämistä.

Suomessa on käyty vilkasta keskustelua erityisesti yli 200 hehtaarin aurinkovoimahankkeista. YVA-selvityksissä on edellytetty yllä mainittujen asioiden lisäksi sähkömagneettisten kenttien arviointia, vaikutuksia paikallisilmastoon, vaikutuksia paikalliseen ilmanlaatuun, vaikutuksia alueen riistaan ja muiden eläinten ekologiisiin käytäviin ja lintujen muuttoihin. Lisäksi suuren kokoluokan

aurinkovoimalahankkeissa on selvitetty voimalan heijastuksia, vaikutuksia viestintäjärjestelmiin ja lentoliikenteeseen sekä alueen asukkaisiin.

Ympäristövaliokunta katsoo, että ottaen huomioon kohteen sijainnin ja laajuuden, ympäristövaikutusten arviointivelvollisuus ei ole tässä tapauksessa poissuljettua edellä esitetyin perustein.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Timo Tarkkala

Päätösehdotus

Ympäristövaliokunta päättää antaa ympäristönsuojelusihteerin valmistelun mukaisen lausunnon Hämeen ELY-keskukselle.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

Kokouskäsitteily:

Puheenjohtaja Tommi Hykkyrä esitti, että ympäristövaliokunta ei vaadi YVA-menettelyä. Hankkeen edetessä ympäristöselvitysten tulee kuitenkin olla YVA-menettelyn kaltaiset.

Perustelu; verraten ympäristövaliokunnan lausuntoon tuulivoimaloiden YVA-menettelytarpeesta. Ympäristövaliokunta ei edellyttänyt YVA-menettelyä, mutta edellytti hakijan teettämään hankkeen aikana vastaavat ympäristöselvitykset kuin mitä YVA-menettelyssä vaadittaisiin.

Anssi Huhtala kannatti puheenjohtajan esitystä.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu vastaesitys ja asiasta tulee äänestää. Ympäristövaliokunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan tekemän äänestysesityksen, että he, jotka kannattavat johtavan rakennustarkastajan tekemään esitystä, äänestävät JAA, ja he, jotka kannattavat Tommi Hykkyrän tekemää vastaesitystä äänestävät EI.

Suoritettussa äänestyksessä kukaan ei antanut JAA-ääntä ja EI-ääntä antoi viisi (5) jäsentä (Veini Holopainen, Johanna Ekman, Hanna Ylitalo, Anssi Huhtala ja Tommi Hykkyrä).

Puheenjohtaja totesi, että kannatettu vastaesitys on saanut enemmän ääniä.

Päätös Ympäristövaliokunta päätti yksimielisesti äänestyksen jälkeen antaa Hämeen ELY-keskukselle seuraavan lausunnon:

Ympäristövaliokunta ei vaadi YVA-menettelyä. Hankkeen edetessä ympäristöselvitysten tulee kuitenkin olla YVA-menettelyn kaltaiset.

Perustelu; verraten ympäristövaliokunnan lausuntoon tuulivoimaloiden YVA-menettelytarpeesta. Ympäristövaliokunta ei edellyttänyt YVA-menettelyä, mutta edellytti hakijan teettämään hankkeen aikana vastaavat ympäristöselvitykset kuin mitä YVA-menettelyssä vaadittaisiin.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Täytäntöönpano: pöytäkirjanote Hämeen ELY-keskukselle